
Ο αυξημένος ρόλος των γυναικών στη συνεργασία Βορρά-Νότου

Την έναρξη του Σεμιναρίου έκανε ο Επικεφαλής των πολιτικών υποθέσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης, κ. **H. P. Furrer**, ο οποίος μας ενημέρωσε και για τον ρόλο και την οργάνωση του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ακολούθησε χαιρετισμός από την πρόεδρο της Δ.Ε.Γ. κ. **Olive Bloomer** και στη συνέχεια, πήρε το λόγο η εκπρόσωπος του Συμβουλίου της Ευρώπης, κ. **Veronique Hetman**, η οποία αναφέρθηκε στο ιστορικό της εκστρατείας αυτής και για όσα είχαν γίνει πάνω σ' αυτό το θέμα. Η κ. **Hetman** τόνισε τον σημαντικό ρόλο που έχουν να παίξουν οι μη κυβερνητικές οργανώσεις στην αναζήτηση λύσεων για την κατάργηση των ανισοτήτων που επικρατούν στις σχέσεις βορρά-Νότου. Τόνισε τη σημασία του Συμποσίου της Βαρκελώνης (30-31 Μαΐου 1988) με θέμα «Η φωνή των γυναικών στον διάλογο βορρά-Νότου», όπου επικράτησε η άποψη ότι οι γυναίκες θα έπρεπε να παίξουν σημαντικό ρόλο σε όλα τα επίπεδα της βοήθειας προς την ανάπτυξη. Υπενθυμίζουμε εδώ ότι ήταν πρόταση της κ. **Μαραγκοπούλου**, που πήρε μέρος στις συζητήσεις τόσο της Αθήνας όσο και της Μαδρίτης και της Βαρκελώνης, η ισότιμη συμμετοχή των γυναικών εκεί όπου παίρνονται οι αποφάσεις που έχουν οικονομικές επιπτώσεις, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Αυτή ήταν και η έννοια της οργάνωσης του Σεμιναρίου του Στρασβούργου, που οργανώθηκε κατά κύριο ρόλο από την Επιτροπή Παιδείας της Δ.Ε.Γ. με στόχο να εξετασθεί αν οι γυναίκες συμμετέχουν ουσιαστικά και αν οι γυναίκες του τρίτου κόσμου νιώθουν αληθινά ότι τους έχει δοθεί αυτός ο ρόλος. Επειδή η οργανωτική επιτροπή ήταν αυτή που εξετάζει τα εκπαιδευτικά θέματα έδωσε και τη μεγαλύτερη έμφαση σ' αυτόν τον τομέα. Εξετάστηκαν θέματα όπως: Η πρόσβαση στην παιδεία, η ισότητα ευκαιριών ανάμεσα σε αγόρια και κορίτσια, τα σεξιστικά στερεότυπα στην σχολική και μετασχολική εκπαίδευση, η εξειδίκευση των νεαρών κοριτσιών και των γυναικών, ο αγώνας εναντίον του αναλφαριθμητισμού. Συζητήθηκε επίσης η σημασία μιας εκπαίδευσης που να συνδέεται με τις διάφορες φάσεις της ζωής των γυναικών, και πώς να ενθαρρύνουμε τις γυναίκες ώστε να ξαναρχίζουν να μαθαίνουν μετά από μακρές διακοπές εξαιτίας της γέννησης παιδιών.

Αξίζει να μνημονεύσουμε εδώ την εισήγηση της **Prisca Molotsi** από τη Ζάμπια της Αφρικής, που είχε για θέμα «**Οι ανάγκες και τα προβλήματα της μάθησης στις βιομηχανικές και τις αναπτυσσόμενες χώρες και πώς να καταπολεμηθεί ο αναλφαριθμητισμός**». Ξεκίνησε από την αντίληψη ότι η εκπαίδευση είναι μια ισόβια διαδι-

κασία που αρχίζει με τη γέννηση και τελειώνει μόνο με το θάνατο. Γι' αυτό έδωσε και μεγαλύτερη έμφαση στη μάθηση της ενήλικης γυναίκας. Τα δύο πρώτα μέρη της εισήγησής της ήταν αφιερωμένα στην ανάγκη της μάθησης και στα προβλήματα που παρουσιάζονται στις βιομηχανικές και αναπτυσσόμενες χώρες. Στις αναπτυσσόμενες χώρες τα προβλήματα της μάθησης προέρχονται κυρίως από δύο παράγοντες: Την κοινωνικοοικονομική αλλαγή και τους οικονομικούς περιορισμούς. Η κοινωνικοοικονομική αλλαγή οφείλεται κυρίως στην πληθυσμιακή έκρηξη. Αυτό σημαίνει ότι παράγονται περισσότερα παιδιά από τις διαθέσιμες οικονομικές πηγές. Οι τάξεις δεν χωρούν πια τα παιδιά, οι καθηγητές πρέπει να εργάζονται με υπερωρίες και τα παιδιά να έχουν πιο σύντομο σχολικό ωράριο.

Οι οικονομικοί περιορισμοί οφείλονται στο γεγονός ότι τα περισσότερα αναπτυσσόμενα κράτη δεν μπόρεσαν να ξεπεράσουν την οικονομική κρίση της δεκαετίας του 1970 και πολλές από τις φυσικές καταστροφές που αναγκάστηκαν να αντιμετωπίσουν τους εμπόδισαν να αντιμετωπίσουν τα εθνικά χρέη τους. Αυτοί οι δύο παράγοντες έχουν ως αποτέλεσμα να υποβιβάζεται η ποιότητα της εκπαίδευσης και οι περισσότερες κυβερνήσεις να μη μπορούν να παρέχουν ούτε τη στοιχειώδη εκπαίδευση, με αποτέλε-

σμα να αυξάνεται ο αριθμός των αναλφαβητών.

Όσον αφορά τις βιομηχανικές χώρες, η εισήγησή της στηρίχθηκε κυρίως σε μια έρευνα που έγινε για τις Ηνωμένες Πολιτείες, όπου δίδεται μεγάλη έμφαση στο γεγονός ότι τα παιδιά περνούν τις περισσότερες ώρες της ζωής τους μπροστά στην τηλεόραση, πράγμα που τους εμποδίζει από το να διαβάζουν ο,τιδήποτε, αλλά και να αναλύουν και να καταλαβαίνουν αυτά που διαβάζουν. Επίσης, η μεγάλη τεχνολογική πρόοδος, οι αριθμητικοί υπολογιστές, εμποδίζουν το μυαλό να εξασκηθεί. Αναφέρθηκε επίσης στις μειονότητες που υπάρχουν σ' αυτές τις χώρες και στα αίτια που οδηγούν στην έλλειψη πνευματικής ανάπτυξης και στον αναλφαβητισμό. Συμπερασματικά, οι περισσότεροι αναλφάβητοι, παντού στον κόσμο, βρίσκονται κυρίως στις λιγότερο προνομιούχες κοινωνίες. Η **Πρίσκα Μολότσι** κατέληξε ότι οι προνομιούχοι αυτού

του κόσμου πρέπει να καταβάλουν προσπάθεια και χρήματα για να καταπολεμηθεί ο αναλφαβητισμός.

Πολύ ενδιαφέρουσα επίσης ήταν και η εισήγηση της **Mona Korashy** από την Αίγυπτο που είχε για θέμα «Τα αίτια του αναλφαβητισμού στις αναπτυσσόμενες χώρες». Τα αίτια του αναλφαβητισμού είναι περίπου τα ίδια που ανέφερε και η **Prisca Molotsi**, προσθέτοντας ειδικότερα την κατάσταση της Αιγύπτου. Ανέφερε τα προγράμματα που έγιναν με μεγάλη επιτυχία για τους αναλφάβητους στην Ιαπωνία, Κούβα, Κένυα, Φιλιππίνες και Ταϊλάνδη, που βασίζονταν στην τεχνική της οπτικο-ακουστικής και που είχαν εξαιρετική επιτυχία.

Τέλος, η **Mona Korashy** ανέφερε μερικές ενδιαφέρουσες προτάσεις που έχουν κάνει Αιγύπτιοι εμπειρογνώμονες για την καταπολέμηση του αναλφαβητισμού, όπως: Οι απόφοιτοι πανεπιστημίου που δέχονται να διδάξουν

τους αναλφάβητους της κοινότητάς τους θα έχουν, οι μεν άνδρες μισό χρόνο λιγότερο στρατιωτικής θητείας, οι δε γυναίκες δεν θα κάνουν τον ένα χρόνο δημόσιας υπηρεσίας, που φαίνεται ότι έχει θεσπιστεί στην Αίγυπτο. Επίσης, οι φοιτητές να πηγαίνουν στα χωριά κατά τη διάρκεια των διακοπών και να προσπαθούν να μαθαίνουν γράμματα στους χωρικούς.

Σημαντική ήταν επίσης η εισήγηση της αντιπροέδρου της Δ.Ε.Γ., Δρ. **Neelima Ibrahim**, από το Μπαγκλαντές. Ετόνισε ότι βασική προϋπόθεση για την κατάκτηση της ισότητας είναι η εκπαίδευση των γυναικών. Κεντρικό θέμα της εισήγησής της ήταν «Η αυξανόμενη σημασία της άτυπης εκπαίδευσης». Στις αναπτυσσόμενες χώρες εξακολουθούν να δίνουν έμφαση στην έγγαμη ζωή της γυναίκας και στον ρόλο της ως μητέρας, αλλά και στην χρησιμοποίησή της στην καλλιέργεια και στο εμπόριο. Οι περισσότερες λοιπόν στερούνται κάθε κανονική

εκπαίδευση. Γι' αυτό, κατά τη γνώμη της Δρ. **Ibrahim** πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην άτυπη εκπαίδευση, που μπορεί να γίνει σε κάθε ηλικία και σε κάθε φάση της ζωής μιας γυναίκας. Επίσης, σε χώρες όπως η Ινδία, το Πακιστάν, η Σριλάνκα, η Ινδονησία και το Μπανγκλαντές, που δεν είναι βιομηχανικές χώρες, εξάγουν προϊόντα χειροτεχνίας που εξασφαλίζουν σε πολλές γυναίκες με στοιχειώδη εκπαίδευση κάποια οικονομική ανεξαρτησία.

Η Δρ. **Ibrahim** μίλησε επίσης για το έργο της Δ.Ε.Γ. προς αυτή την κατεύθυνση και ιδιαίτερα του Ινστιτούτου **Grete Borgman** στο Μπανγκλαντές, όπου γυναίκες από 15 μέχρι 35 χρόνων αποκτούν τυπική και άτυπη εκπαίδευση και κάποια ειδικευση. Η **Grete Borgman** είναι η Πρόεδρος της Επιτροπής Παιδείας της Δ.Ε.Γ.

Τελείωσε την εισήγησή της με τα λόγια της **Kathleen Newlands**: «Ο κόσμος έχει αλλάξει για τις γυναίκες. Τώρα ήρθε ο καιρός ν' αρχίσουν οι γυναίκες να αλλάζουν τον κόσμο».

Τέλος, η κ. **Αλίκη Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου** πρότεινε να καλλιεργείται το πνεύμα της αλληλεξάρτησης βορρά-Νότου από το σχολείο, για να γίνει κατανοητό ότι οι πλούσιες χώρες χρειάζονται τις φτωχές το ίδιο όπως και οι φτωχές τις πλούσιες.

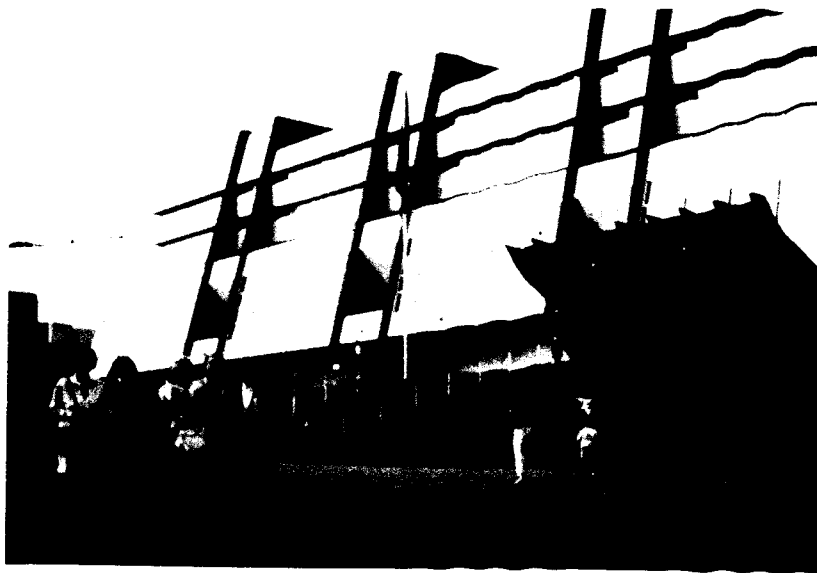
Πρέπει να διδάσκονται οι τρόποι και η νοοτροπία που θα βοηθήσουν ώστε να γίνει πραγματικότητα αυτή η εκστρατεία για την αλληλεγγύη Βορρά-Νότου.

Ενδιαφέρον είχε επίσης το στρογγυλό τραπέζι που έγινε για την επίδραση των μαζικών μέσων ενημέρωσης στην ανάπτυξη της γυναίκας - όπου και προήδρευσε η κ. Μαραγκοπούλου. Τόσο οι εισηγητές, όσο και εκείνοι που έκαναν παρεμβάσεις, ετόνισαν ότι είναι τόσο σημαντική η εικόνα που δίνεται για τη γυναίκα από τα μαζικά μέσα επικοινωνίας που θα χρειασθεί να οργανώσει η Δ.Ε.Γ. ένα νέο σεμινάριο με μελέτες και έρευνες πάνω σ' αυτό το θέμα.

Την Τρίτη και τελευταία ημέρα του σεμιναρίου εξετάστηκαν οι

απλές τεχνολογίες που μπορούν να απαλλάξουν τις γυναίκες τον φόρτο εργασίας τους αλλά και να προστατεύσουν το περιβάλλον. Έγινε προβολή εικόνων από τον μηχανικό **Oehler** και τη γυναίκα του, που έχουν κάνει μελέτες στην Αφρική και την Ασία για την ηλιακή ενέργεια. Είναι ένας εύκολος τρόπος μαγειρικής για τις γυναίκες και σημαντικός για την προστασία των δασών τους, που κόβονται για να χρησιμοποιηθούν ως καύσιμα. Στο πρόγραμμα αυτό, έγινε επίδειξη ηλιακών συσκευών μαγειρικής.

Τέλος, προτάθηκε να προσπαθήσει η Δ.Ε.Γ. να αντιπροσωπευθεί στο Κέντρο για την Παγκόσμια Αλληλεξάρτηση που πρόκειται να ιδρυθεί στη Λισαβόνα.

Μπροστά στο Palais de l' Europe